

การสร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกจากเทคนิคการบรรเลง ของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลงคาปริซโซ อาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช

ชานน สืบสม*

Received: 14 September 2021

Revised: 24 August 2022

Accepted: 27 December 2022

งานวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกจากเทคนิคการบรรเลงของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลงคาปริซโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดเทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา 2) เพื่อวิเคราะห์และสร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกจากแนวคิดของฟรานซิสโก ทาร์เรกาและประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน การศึกษาแนวคิดและการวิเคราะห์ในบทเพลงคาปริซโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช นำผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก

ผลการวิจัยจากการศึกษาแนวคิดเทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ทำให้เข้าใจองค์ความรู้เทคนิคกีตาร์คลาสสิกจำนวน 17 เทคนิค การบรรเลงกีตาร์คลาสสิกควรศึกษาความรู้หลายด้านนอกจากการบรรเลงบทเพลงให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการฝึกหัดเทคนิคกีตาร์คลาสสิก การฝึกซ้อมแบบฝึกหัดและเข้าใจเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้การบรรเลงมีประสิทธิภาพสูงสุด การสร้างแบบฝึกหัดเทคนิคกีตาร์คลาสสิกจำนวน 17 เทคนิคและผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้เพื่อเป็นแบบฝึกหัดพัฒนาทักษะปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก จะช่วยพัฒนาทักษะความสามารถในการบรรเลงกีตาร์ให้มีความคล่องตัว แม่นยำ และเกิดการเรียนรู้เทคนิคต่างๆ ของกีตาร์คลาสสิก ซึ่งจะเป็นการพัฒนาฝีมือทั้งมือซ้ายและมือขวา

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

เทคนิค;
กีตาร์คลาสสิก;
แบบฝึกหัด

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ติดต่อได้ที่:

Creating Classical Guitar Exercises from the Playing Techniques of Francisco Tárrega in *Capricho Arabe*, *Gran Jota*, and *Variations on "The Carnival of Venice"*

Chanon Suebsom^{*}

Received: 14 September 2021

Revised: 24 August 2022

Accepted: 27 December 2022

The purposes of this research were: 1) to study the classical guitar techniques of Francisco Tárrega and 2) to analyze and create classical guitar exercises in association with the concepts of Francisco Tárrega. These exercises were reviewed by five experts. The study was made on three Francisco Tárrega's masterpieces, namely *Capricho Arabe*, *Gran Jota*, and *Variations on "The Carnival of Venice."*

From studying the concepts of classical guitar and the playing techniques of Francisco Tárrega, it is found that there were 17 classical guitar techniques to master. In addition to knowledge and understanding about playing classical guitar, another important thing is practicing classical guitar techniques. Understanding and practicing the performing techniques from exercises provides the knowledge and understanding for the most effective performance. As a result, creating 17 classical guitar techniques exercises is helpful to developing fluency and accuracy in performing guitar which leads to great dexterity for both left and right hands.

Research Article

Abstract

Keywords

technique;
classical guitar;
exercise

^{*} Lecturer, Department of Music, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University, e-mail: esptone59@gmail.com

1. บทนำ

ในการศึกษากีตาร์คลาสสิก แบบฝึกหัดในการพัฒนาทักษะปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกนั้นมีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นศาสตร์ที่มีการปฏิบัติเป็นหลัก หากผู้สอนมีวิธีการถ่ายทอดที่ไม่ดีพอ ไม่มีความชัดเจน ผู้ศึกษาอาจได้รับวิธีการฝึกฝนที่ไม่ถูกต้องและจดจำวิธีที่ผิด ผู้วิจัยเห็นความสำคัญจึงได้ปฏิบัติ วิเคราะห์ และสังเคราะห์สร้างแบบฝึกหัดจากผลงานการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของ ฟรานซิสโก ทาร์เรกา นักบรรเลงกีตาร์คลาสสิกคนสำคัญที่มีบทบาทอย่างมากในประวัติศาสตร์ดนตรี เพื่อสร้างศาสตร์การเรียนการสอนที่มีมาตรฐานให้กับกระบวนการศึกษาทางด้านทักษะการบรรเลงแก่ผู้ศึกษากีตาร์คลาสสิก

ฟรานซิสโก ทาร์เรกา (Francisco Tárrega; 1825-1909) เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1825 ที่เมือง Villareal, Castellon ประเทศสเปน ทาร์เรกาเป็นนักบรรเลงกีตาร์และนักประพันธ์ผู้มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อวงการกีตาร์ในปัจจุบันและมีบทบาทต่อวงการดนตรีคลาสสิก ทั้งแนวคิดทางด้านเทคนิคการบรรเลงและผลงานการประพันธ์ ทาร์เรกายังมีอิทธิพลต่อนักบรรเลงกีตาร์ในช่วงเวลาต่อมา พร้อมกับได้รับความนิยมอยู่จนถึงปัจจุบัน อิทธิพลทางแนวคิดส่วนใหญ่ของทาร์เรกานั้นได้รับจากเฟอร์นันโด ซอร์ (Fernando Sor; 1778-1839) และดิโอนิซิโอ อาควาโด (Dionisio Aguado; 1784-1849) ซึ่งเป็นนักประพันธ์ชาวสเปนเช่นเดียวกัน ทาร์เรกาเป็นผู้นำเอาวิธีการบรรเลงกีตาร์โดยวางบนขาข้างซ้ายและใช้ที่วางเท้า (foot stool) ซึ่งเป็นที่นิยมของนักบรรเลงกีตาร์คลาสสิกมาจนถึงปัจจุบัน ทาร์เรกายังเป็นผู้คิดค้นเทคนิคการดีดพักสายและเป็นผู้ที่มีแนวคิดในด้านการประพันธ์เพลงแบบอนูรักษ์นิยม โดยรูปแบบงานประพันธ์จะยังคงลักษณะของดนตรีกระแสโรแมนติก (Romanticism) นอกจากงานประพันธ์เพลงของตนเองแล้ว ทาร์เรกายังได้ดัดแปลงบทเพลงของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงจากเครื่องดนตรีอื่นๆ เพื่อใช้บรรเลงกีตาร์อีกด้วย ทาร์เรกามีผลงานการประพันธ์ทั้งหมด 78 ชิ้น และมีบทเพลงเรียบเรียงอีก 120 ชิ้น ผลงานที่โดดเด่นและได้รับความนิยมมีจำนวน 3 บทเพลง คือ 1) บทเพลงคาปริชโซอาราเบ (Capricho Arabe) 400 ปี แห่งการยึดครองของชาวแขกมัวร์ (Moors) ในคาบสมุทรไอบีเรียได้ทิ้งร่องรอยอันยิ่งใหญ่ กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่ชาวอาหรับนำเข้ามาและกลายเป็นเครื่องดนตรีของสเปน ประพันธ์ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1892 เป็นผลงานชิ้นเอกของทาร์เรกา โดยเป็นแนวคิดการประพันธ์ที่มีลักษณะการใช้คิติดปฏิบัติในลักษณะทำนองแบบอาหรับ บอกเล่าถึงประวัติศาสตร์ของสเปนที่เคยถูกชาวแขกมัวร์ (Moors) (กลุ่มชนมุสลิมในสเปน) ยึดครอง 2) บทเพลงแกรนโคตา (Gran Jota) ประพันธ์ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1872 โดยได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติว่าเป็นรูปแบบงานประพันธ์ชั้นยอดนักดนตรี (Virtuoso Style) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากระบำโคตา (Jota) เพลงเต้นรำของวัฒนธรรมทางตอนเหนือของประเทศสเปน ในช่วงต้นศตวรรษที่ 17 มีความโดดเด่นในลักษณะจังหวะยกและเร็ว อยู่ในรูปแบบอัตราจังหวะ 3/4 บทเพลงแกรนโคตาเป็นผลงานประพันธ์สำหรับกีตาร์คลาสสิก มีเทคนิคการบรรเลงที่หลากหลายซึ่งต้องอาศัยความสามารถของผู้บรรเลงค่อนข้างสูง 3) บทเพลงแวริเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิส (Variations on the Carnival of Venice) เป็นผลงานประพันธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียบเรียงแบบทำนองหลักและการแปร (Theme and Variations) มาจากบทเพลงเดอะคานาวอลเดอวาเนเซีย (The Carnival de Venecia) ของนิโคโล ปากานินี (Nicolo Paganini; 1782-1840) สุดยอดนักไวโอลินและนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงชาวอิตาลีในยุคคลาสสิก ผลงานชิ้นนี้ ทาร์เรกาได้สร้างเทคนิคการบรรเลงค่อนข้างหลากหลาย แต่ยังคงรักษาแบบแผนดั้งเดิมในดนตรีของปากานินีเอาไว้ เพื่อแสดงถึงการเคารพในบทประพันธ์ต้นฉบับ (วรกานต์ แสงสมบูรณ์, 2558)

บทเพลงคาปริชโซอาราเบห้องที่ 1-44 อยู่ในบันไดเสียง D ไมเนอร์ ห้องที่ 45-60 อยู่ในบันไดเสียง D เมเจอร์ และห้องที่ 61-73 กลับมาอยู่ในบันไดเสียง D ไมเนอร์ จูนสายกีตาร์สายที่ 6 เป็นโน้ตตัว D ความยาวของบทเพลงจำนวน 73 ห้อง บทเพลงคาปริชโซอาราเบอยู่ในรูปแบบสัจลักษณ์เทอร์นารี (Ternary Form) แบ่งออกเป็นท่อนทำนอง A ห้องที่ 1-44 ท่อนทำนอง B ห้องที่ 45-60 และท่อนทำนอง A ห้องที่ 61-73 อัตราจังหวะที่ใช้ในบทเพลงเป็นอัตราส่วนจังหวะ 3/4 ห้องที่ 1-12 อัตราส่วนจังหวะ 4/4 ห้องที่ 13-73

บทเพลงแกรนด์โคดาห้องที่ 1-31 อยู่ในบันไดเสียง A ไมเนอร์ ห้องที่ 32-364 อยู่ในบันไดเสียง A เมเจอร์ ความยาวของบทเพลงจำนวน 364 ห้อง บทเพลงแกรนด์โคดาอยู่ในรูปแบบสัจลักษณ์ทำนองหลักและการแปร (Theme and Variations) อัตรา จังหวะที่ใช้ในบทเพลงเป็นอัตราส่วนจังหวะ 3/4 ตลอดจนจบบทเพลง

บทเพลงแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิส อยู่ในบันไดเสียง A เมเจอร์ ความยาวของบทเพลงจำนวน 285 ห้อง บทเพลงแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิส อยู่ในรูปแบบสัจลักษณ์ทำนองหลักและการแปร (Theme and Variations) อัตราจังหวะที่ใช้ในบทเพลงเป็นอัตราส่วนจังหวะ 4/4 ห้องที่ 1-12 อัตราส่วนจังหวะ 9/8 ห้องที่ 13-36 อัตราส่วนจังหวะ 2/2 ห้องที่ 37-40 อัตราส่วนจังหวะ 3/4 ห้องที่ 41-285

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา
2. เพื่อวิเคราะห์และสร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกจากแนวคิดของฟรานซิสโก ทาร์เรกาและประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตการวิจัยของการสร้างแบบฝึกหัด ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลงคาปริชโซอาราเบ แกรนด์โคดา และแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิส เพื่อเป็นการสังเคราะห์องค์ประกอบแนวคิดที่แสดงถึงลักษณะพิเศษในด้านการบรรเลงแนวทำนอง การบรรเลงเสียงประสาน ทักษะทางกายภาพ และเทคนิคการบรรเลง
2. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านเทคนิคการบรรเลงเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่อง ผู้วิจัยอาจกล่าวถึงต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัย หนังสือ เอกสาร บทความ และโน้ตเพลง
2. เว็บไซต์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลของฟรานซิสโก ทาร์เรกา รวมไปถึงบทเพลง คาปริชโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์เอชอัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลจากเทคนิคการบรรเลงของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลง คาปริชโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์เอชอัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งนำเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยแบ่งประเด็นสำคัญ ได้แก่ การบรรเลงแนวทำนอง การบรรเลงเสียงประสาน ทักษะทางกายภาพ และเทคนิคการบรรเลง

4.3 การสร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิก

สร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกจากการวิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลง คาปริชโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์เอชอัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช นำแบบฝึกหัดทักษะปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบและประเมิน

5. ผลการวิจัย

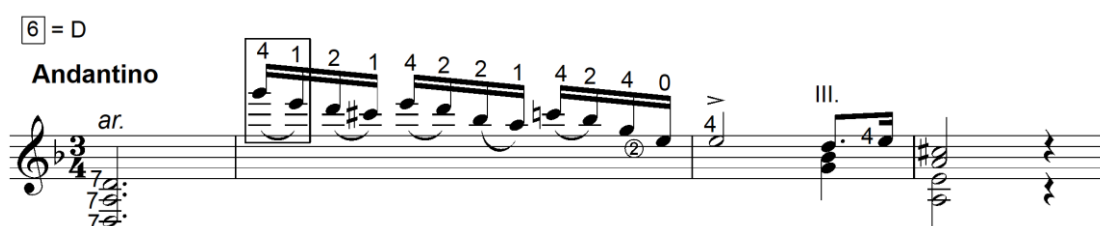
จากการศึกษาและวิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลง คาปริชโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์เอชอัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 เทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา

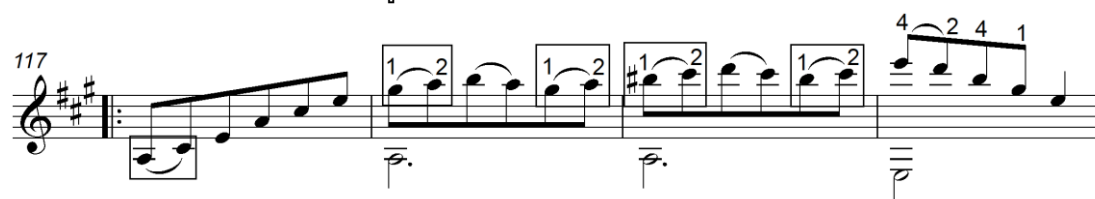
5.1.1 เนเชอรัล ฮาร์โมนิก (natural harmonics) คือฮาร์โมนิกแบบธรรมชาติ เทคนิคที่ทำให้เกิดเสียงใสเหมือนเคาะแก้วหรือเสียงหวีดกังวาน ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคตาห้องที่ 172-175 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงเนเชอรัล ฮาร์โมนิก (natural harmonics) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้วมือซ้ายแตะบนเฟรตกีตาร์ในช่องที่ 4 ช่องที่ 7 ช่องที่ 9 หรือช่องที่ 12 ซึ่งจะดูจากตำแหน่งและเครื่องหมายกำกับโน้ตในการบรรเลง จากนั้นใช้นิ้วมือขวาดีดสายและยกนิ้วมือซ้ายออกจากสายทันที

5.1.2 ดิเซนด์ซเลอ (Descending slur) คือการเชื่อมเสียงจากโน้ตเสียงสูงไปยังโน้ตเสียงต่ำ ตัวอย่างบทเพลง คาปริชโซอาราเบห้องที่ 2 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงดิเซนด์ซเลอ (Descending slur) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้วมือซ้าย นิ้ว 4 กดลงบนช่องที่ 15 และนิ้ว 1 กดลงบนช่องที่ 12 ในจังหวะที่ 1 จากนั้นบรรเลงโน้ตตัวแรกด้วยการใช้มือขวาตีคอร์ด นิ้วมือซ้ายนิ้ว 4 เกี้ยวสายลงเพื่อที่จะให้ได้เสียงโน้ตตัวถัดไปทันที โดยที่จะไม่ใช้มือขวาตีคอร์ดซ้ำ

5.1.3 แอเซนด์ซเลอ (Ascending slur) คือการเชื่อมเสียงจากโน้ตเสียงต่ำไปยังโน้ตเสียงสูง ตัวอย่างบทเพลง แกรนด์โคตาห้องที่ 117-119 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงแอเซนด์ซเลอ (Ascending slur) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้วมือซ้าย เคาะสายจากโน้ตเสียงต่ำไปยังโน้ตเสียงสูง

5.1.4 รูปแบบคอร์ด (Block chord) คือการเล่นโน้ต 3 ตัวขึ้นไปพร้อมๆ กัน ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคตาห้องที่ 326-329 จังหวะที่ 2-3 การเคลื่อนที่ของโน้ตบรรเลงในรูปแบบคอร์ด (Block chord)

5.1.5 สไลด์ (slide) คือการดีดรูตสาย ตัวอย่างบทเพลงแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิส ห้องที่ 177-180 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงสไลด์ (slide) เป็นเทคนิคที่เล่นโน้ตสองตัวขึ้นไปบนช่องกีตาร์ที่มีความต่อเนื่องของโน้ต โดยการดีดโน้ตตัวแรก จากนั้นนิ้วมือซ้ายสไลด์ไปยังตำแหน่งของโน้ตตัวถัดไปทันที โดยไม่ต้องใช้มือขวาตีคอร์ดอีกครั้ง

ภาพที่ 5. สไลด์ (slide)

5.1.6 รูปแบบอาร์เปจโจ (Arpeggio) คือการกระจายโน้ตในคอร์ด ตัวอย่างบทเพลงแกรนโคตาห้องที่ 29-30 การเคลื่อนที่ของโน้ตในรูปแบบอาร์เปจโจ (Arpeggio) คือการกระจายโน้ตในคอร์ด ซึ่งห้องที่ 29-30 บรรเลงในคอร์ด E7 คือโน้ตตัวที่ 1, 3, 5, 7 ของคอร์ด นำมาบรรเลงเรียงกันจากโน้ตเสียงสูงไปหาโน้ตเสียงต่ำ

การเคลื่อนที่ของโน้ตในรูปแบบอาร์เปจโจ

ภาพที่ 6. รูปแบบอาร์เปจโจ (Arpeggio)

5.1.7 มาโนอิสเกียร์ด้าโซโล่ (mano izquierda solo) เป็นภาษาสเปนแปลว่ามือซ้าย คือการใช้แค่เพียงมือซ้ายในการบรรเลง ตัวอย่างบทเพลงแกรนโคตาห้องที่ 21 จะมีจังหวะเพิ่มเข้ามา การบรรเลงในรูปแบบจังหวะฟรีคล้าย บรรเลงในรูปแบบคัตปฏิกิริยา เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงมาโนอิสเกียร์ด้าโซโล่ (mano izquierda solo) คือการใช้แค่เพียงมือซ้ายในการบรรเลงด้วยเทคนิคดิเซนดิงสเลอ (Descending slur) และแอสเซนดิงสเลอ (Ascending slur) วิธีการบรรเลง เสียงโน้ตดังจากการเคาะสายและเกี่ยวสายของมือซ้าย โดยไม่ใช้มือขวาดีด ตั้งแต่จังหวะที่ 5 ห้องที่ 21 ไปจนถึงห้องที่ 22

ภาพที่ 7. มาโนอิสเกียร์ด้าโซโล่ (mano izquierda solo)

5.1.8 เลกาโต้ (Legato) คือการเชื่อมเสียงต่อเนื่อง ตัวอย่างบทเพลงแวลีเอซัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิซ ห้องที่ 39 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงเลกาโต้ (Legato) วิธีการบรรเลง ใช้มือซ้ายเคาะสายจากโน้ตเสียงต่ำไปยังโน้ตเสียงสูงเชื่อมโน้ตต่อเนื่อง โดยการดีดโน้ตตัวแรกของจังหวะเพียง 1 ครั้ง จากนั้นนิ้วที่ 2, 3 และ 4 ใช้การเคาะสายเพื่อให้เกิดเสียง

ภาพที่ 8. เลกาโต้ (Legato)

5.1.9 โฌโร (Lloro) เป็นภาษาสเปนแปลว่าร้องไห้ ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคตาห้องที่ 56-59 โฌโร (Lloro) วิธีการบรรเลง รูดสายลงด้วยนิ้วมือซ้ายพร้อมทั้งบรรเลงด้วยเทคนิควิบราโต (Vibrato) คือการสั่นสายเร็วๆ เป็นเสียงเอฟเฟกต์เสียงสั่นหรือเรียกเทคนิคนี้ว่าเอฟเฟกต์เสียงร้องไห้

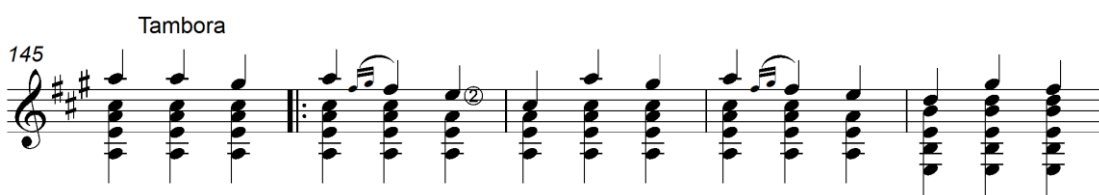
ภาพที่ 9. โฌโร (Lloro)

5.1.10 ฟากอท (Fagot) คือการทำให้เกิดเสียงคล้ายเสียงเครื่องดนตรีบาสซูน (Bassoon) ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคตาห้องที่ 125-128 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงฟากอท (Fagot) วิธีการบรรเลง ใช้สันมือขวาวางไว้ที่แถวๆ บริเวณระหว่างสะพานสาย (bridge saddles) และหย่อง (bridge) กับช่องเสียง (soundhole) และดีดสายด้วยนิ้ว p

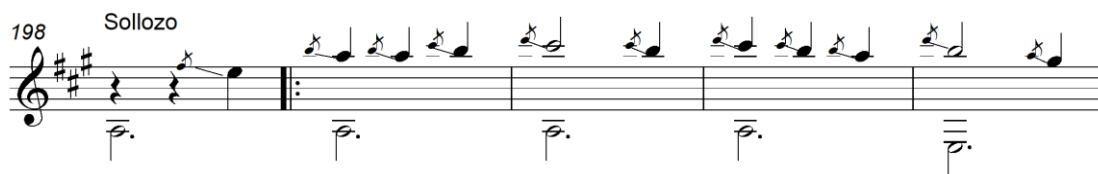
ภาพที่ 10. ฟากอท (Fagot)

5.1.11 ตัมโบรา (Tambora) คือการทำให้เกิดเสียงคล้ายเสียงกลองใหญ่ (Bass Drum) ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคตาห้องที่ 145-149 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงตัมโบรา (Tambora) วิธีการบรรเลง สายจะถูกกระแทกใกล้กับสะพานสาย (bridge saddles) โดยการดีดสายด้วยด้านข้างของนิ้ว p และขอบเล็บนิ้ว p สร้างเอฟเฟกต์เบสเมื่อบรรเลงแนวทำนอง

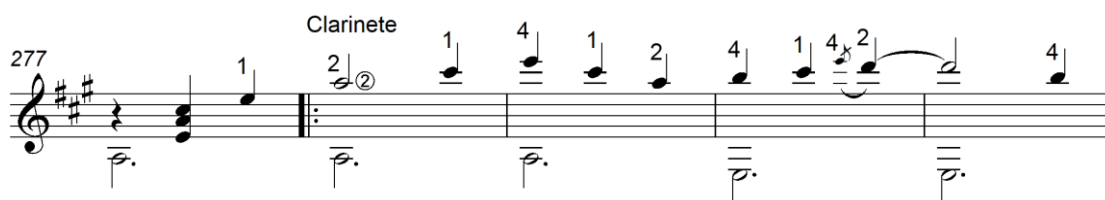
ภาพที่ 11. ตัมโบรา (Tambora)

5.1.12 โซโลโซ (Sollozo) คือการทำให้เกิดเสียงคล้ายเสียงส่ออื่นหรือร้องไห้ ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคตาห้องที่ 198-202 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงโซโลโซ (Sollozo) วิธีการบรรเลง สไลด์ (slide) หรือการรูดสายเร็วๆ จากโน้ตหนึ่งไปยังโน้ตอีกตัวหนึ่ง

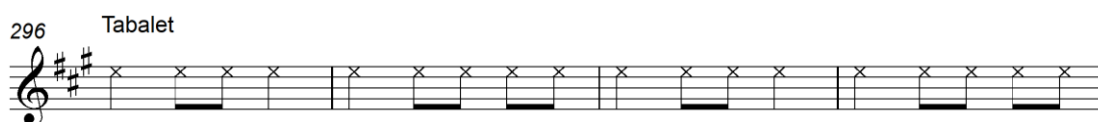
ภาพที่ 12. โซโลโซ (Sollozo)

5.1.13 คลาริเน็ตต์ (Clarinet) คือการทำให้เกิดเสียงคล้ายเสียงคลาริเน็ต (Clarinet) ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคดาห้องที่ 278-281 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงคลาริเน็ตต์ (Clarinet) วิธีการบรรเลง พักนิ้ว ch คือนิ้วก้อยของมือขวา ลงบนสะพานสาย (bridge saddles) ใช้มือขวาเล่นใกล้ๆ สะพานสาย (bridge saddles) พร้อมทั้งบรรเลงด้วยเทคนิควิบราโต (Vibrato) นิ้วมือซ้ายสั่นสายรัวๆ เพื่อให้เสียงที่ออกมาแหลมคล้ายเสียงคลาริเน็ตต์ (Clarinet) หรือ โอโบ (Oboe)

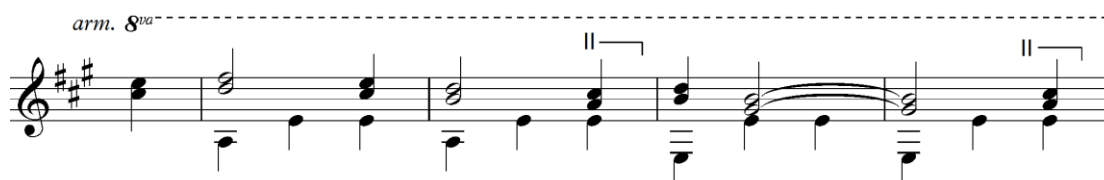
ภาพที่ 13. คลาริเน็ตต์ (Clarinet)

5.1.14 ตาบาเลต (Tabalet) คือการทำให้เกิดเสียงคล้ายเสียงกลองเต็ก ตัวอย่างบทเพลงแกรนด์โคดาห้องที่ 296-299 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงตาบาเลต (Tabalet) วิธีการบรรเลง ใช้มือขวาดึงสายที่ 5 ขึ้นมาทับบนสายที่ 6 หรือ สายที่ 6 ลงไปทับกับสายที่ 5 จากนั้นใช้มือซ้ายกดสายในช่องที่ 9 พร้อมใช้มือขวาดัดสายทั้ง 2 เส้นตามค่าจังหวะ โน้ต

ภาพที่ 14. ตาบาเลต (Tabalet)

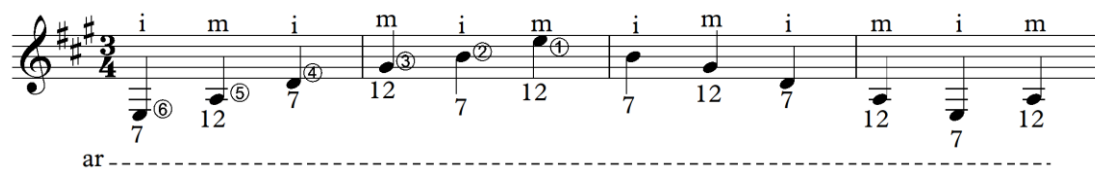
5.1.15 อาร์ทีฟิเชียล ฮาร์โมนิก (artificial harmonics) คือฮาร์โมนิกแบบเทียม เทคนิคที่ทำให้เกิดเสียงใสเหมือน เคาะแก้วหรือเสียงหวีดกังวาน ตัวอย่างบทเพลงแวร์ิเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิส ห้องที่ 200-203 เทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงอาร์ทีฟิเชียล ฮาร์โมนิก (artificial harmonics) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้ว i มือขวาแตะบนเฟรตที่อยู่ ถัดจากเฟรตที่มือซ้ายกดโน้ตไปอีก 12 เฟรต จากนั้นใช้นิ้ว a ดัดสายและยกนิ้ว i ออกจากสายทันที

ภาพที่ 15. อาร์ทีฟิเชียล ฮาร์โมนิก (artificial harmonics)

5.2 การสร้างแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกจากแนวคิดของฟรานซิสโก ทาร์เรกา

5.2.1 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคเนเชอรัล ฮาร์โมนิก (natural harmonics) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้วมือซ้ายแตะบนเฟรตกีตาร์ในช่องที่ 7 หรือช่องที่ 12 ซึ่งจะดูตำแหน่งจากเครื่องหมายกำกับโน้ต นิ้วมือขวาบรรเลงแนวทำนองโดยการดีดแบบผ่านสาย (free stroke) และยกนิ้วมือซ้ายออกจากสายทันที

ภาพที่ 16. เทคนิคเนเชอรัล ฮาร์โมนิก (natural harmonics)

5.2.2 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคคิเซนดิงสเลอ (Descending slur) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้วมือซ้ายเกี่ยวสายลงจากโน้ตเสียงสูงไปยังโน้ตเสียงต่ำ เพื่อที่จะให้ได้เสียงโน้ตตัวถัดไปทันที โดยที่จะไม่ใช้นิ้วมือขวาดีดซ้ำ นิ้วมือขวาบรรเลงแนวทำนองโดยการดีดแบบผ่านสาย (free stroke)

ภาพที่ 17. เทคนิคคิเซนดิงสเลอ (Descending slur)

5.2.3 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคแอสเซนดิงสเลอ (Ascending slur) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้วมือซ้ายเกี่ยวสายจากโน้ตเสียงต่ำไปยังโน้ตเสียงสูง เพื่อที่จะให้ได้เสียงโน้ตตัวถัดไปทันที โดยที่จะไม่ใช้นิ้วมือขวาดีดซ้ำ นิ้วมือขวาบรรเลงแนวทำนองโดยการดีดแบบพักสาย (rest stroke)

ภาพที่ 18. เทคนิคแอสเซนดิงสเลอ (Ascending slur)

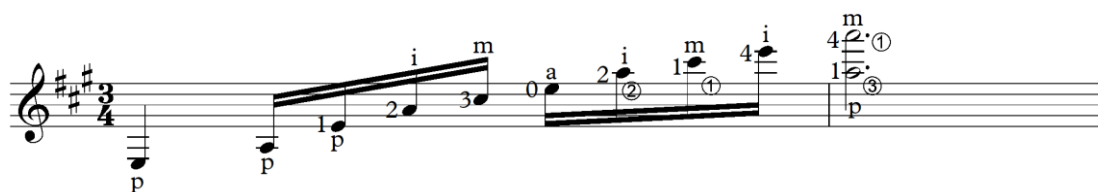
5.2.4 ตัวอย่างแบบฝึกหัดรูปแบบคอร์ด (Block chord) วิธีการบรรเลง นิ้วมือซ้ายบรรเลงในรูปแบบคอร์ด (Block chord) นิ้วมือขวาบรเลงพร้อมกันทั้ง 4 สาย จังหวะที่ 1 บรรเลงโดยค่าจังหวะโน้ตเซบิต 1 ชั้น 3 พยางค์

ภาพที่ 19. รูปแบบคอร์ด (Block chord)

[illegible]

5.2.6 ตัวอย่างแบบฝึกหัดรูปแบบอาร์เปจโจ (Arpeggio) วิธีการบรรเลง แนวทำนองเคลื่อนที่ในรูปแบบการกระจายโน้ตในคอร์ด A คือโน้ตตัวที่ 1, 3, 5 ของคอร์ดนำมาบรรเลงจากโน้ตเสียงต่ำไปยังโน้ตเสียงสูง นิ้วมือขวาบรรเลงแนวทำนองโดยการตีแบบผ่านสาย (free stroke)

5.2.7 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคมานออิสเกียรต้าโซโล่ (mano izquierda solo) วิธีการบรรเลง เสียงโน้ตดังจากการเคาะสายและเกี่ยวสายของมือซ้าย โดยไม่ใช้มือขวาดีด

5.2.8 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคเลกาโต้ (Legato) วิธีการบรรเลงใช้นิ้วมือซ้ายเคาะสายจากโน้ตเสียงต่ำไปยังโน้ตเสียงสูงเชื่อมโน้ตต่อเนื่อง โดยการดีดโน้ตตัวแรกของจังหวะเพียง 1 ครั้ง จากนั้นนิ้วที่ 2, 3 และ 4 ใช้การเคาะสายเพื่อให้เกิดเสียง บรรเลงโดยค่าจังหวะโน้ตเช็ต 2 ชั้น นิ้วมือขวาบรรเลงแนวทำนองโดยการดีดแบบพักสาย (rest stroke)

5.2.9 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคลิโอโร (Llora) วิธีการบรรเลง นิ้วมือซ้ายสั่นสายรัวๆ เหมือนเทคนิควิบราโต (Vibrato) นิ้วมือขวาบรรเลงแนวทำนองโดยการติดแบบพักสาย (rest stroke)

ภาพที่ 24. เทคนิคโลโร (Lloro)

5.2.10 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคฟากอท (Fagot) วิธีการบรรเลง ใช้สันมือขวาวางไว้ที่แถวๆ บริเวณระหว่าง สะพานสาย (bridge saddles) และหย่อง (bridge) กับช่องเสียง (soundhole) และดีดสายด้วยนิ้ว p เหมือนเทคนิค พิซซิกาโต (Pizzicato) เทคนิคฟากอท (Fagot) เป็นเทคนิคที่เปรียบเทียบการทำให้เกิดเสียงคล้ายเสียงเครื่องดนตรีบาสซูน (Bassoon)

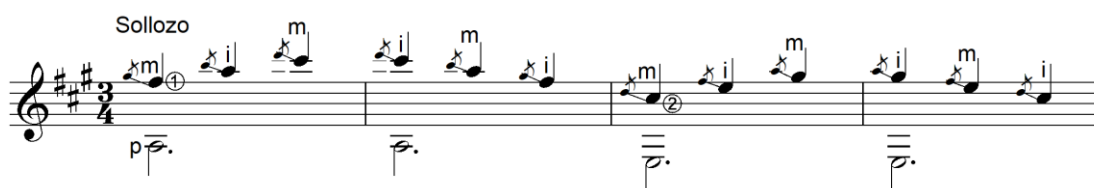
ภาพที่ 25. เทคนิคฟากอท (Fagot)

5.2.11 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคตัมโบรา (Tambora) วิธีการบรรเลง สายจะถูกกระแทกไถ้กับสะพานสาย (bridge saddles) โดยการดีดสายด้วยด้านข้างของนิ้ว p และขอบเล็บนิ้ว p

ภาพที่ 26. เทคนิคตัมโบรา (Tambora)

5.2.12 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคโซโลโซ (Sollozo) วิธีการบรรเลง สไลด์ (slide) หรือการรูดสายเร็วๆ จากโน้ต หนึ่งไปยังโน้ตอีกตัวหนึ่ง นิ้วมือขวาบรเลงแนวทำนองโดยการดีดแบบผ่านสาย (free stroke)

ภาพที่ 27. เทคนิคโซโลโซ (Sollozo)

5.2.13 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคคลาริเน็ต (Clarinete) วิธีการบรรเลง พักนิ้ว ch คือนิ้วก้อยของมือขวาลงบน สะพานสาย (bridge saddles) ใช้มือขวาเล่นไถ้ๆ สะพานสาย (bridge saddles) พร้อมทั้งบรรเลงด้วยเทคนิค วิกาโต (Vibrato) นิ้วมือซ้ายสั่นสายรัวๆ นิ้วมือขวาบรเลงแนวทำนองโดยการดีดแบบผ่านสาย (free stroke) เหมือนเทคนิคพอนติเซลโล (Ponticello) เทคนิคคลาริเน็ต (Clarinete) เป็นเทคนิคที่เปรียบเทียบการทำให้เกิด เสียงคล้ายเสียงเครื่องดนตรีคลาริเน็ต (Clarinet)

ภาพที่ 28. เทคนิคคลาริเน็ต (Clarinete)

5.2.14 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคตาบาเลต (Tablalet) วิธีการบรรเลง มือขวาดีดสายที่ 5 ขึ้นมาทับบนสายที่ 6 หรือสายที่ 6 ลงไปทับกับสายที่ 5 จากนั้นนิ้ว 1 มือซ้ายกดสายในช่องที่ 9 พร้อมใช้มือขวาดีดสายที่ 5 และ 6 ทั้ง 2 สายพร้อมกันตามค่าจังหวะโน้ต

ภาพที่ 29. เทคนิคตาบาเลต (Tablalet)

5.2.15 ตัวอย่างแบบฝึกหัดเทคนิคอาร์ทีฟิเชียล ฮาร์โมนิก (artificial harmonics) วิธีการบรรเลง ใช้นิ้ว i มือขวาแตะบนเฟรตที่อยู่ถัดจากเฟรตที่มือซ้ายกดโน้ตไปอีก 12 เฟรต จากนั้นใช้นิ้ว a ดีดสายและยกนิ้ว i ออกจากสายทันที 8va หมายถึงให้บรรเลงเสียงสูงขึ้น 1 อ็อกเทฟ

ภาพที่ 30. เทคนิคอาร์ทีฟิเชียล ฮาร์โมนิก (artificial harmonics)

จากการสร้างแบบฝึกหัดทักษะปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกเพื่อนำแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและการวิเคราะห์บทเพลงคาปริซโซอาราเบ แกรนโคดา และแวลีเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมิน ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่าแบบฝึกหัดกีตาร์คลาสสิกที่ได้สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนาทักษะปฏิบัติของผู้ฝึกได้อย่างดี

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดเทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ในบทเพลงคาปริซโซอาราเบ แกรนโคดา และแวลีเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกหัดจากการวิเคราะห์บทเพลงจนได้ผลสรุปตามวัตถุประสงค์และมีข้ออภิปรายเพิ่มเติมดังนี้

จากการศึกษาแนวคิดเทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา พบว่าบทเพลงคาปริซโซอาราเบอยู่ในรูปแบบสังคีตลักษณ์เทอร์นารี (Ternary Form) บทเพลงแกรนโคดาอยู่ในรูปแบบสังคีตลักษณ์ทำนองหลักและการแปร (Theme and Variations) และบทเพลงแวลีเอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิชอยู่ในรูปแบบสังคีตลักษณ์ทำนองหลักและการแปร (Theme and Variations) ทั้ง 3 บทเพลงมีการประพันธ์ในการใช้

เทคนิคที่เหมือนกันหลายๆ เทคนิค บางเทคนิคประพันธ์จากการทำให้เกิดเสียงคล้ายกับเสียงเครื่องดนตรีอื่นๆ เช่น เครื่องดนตรีบาซูน (Bassoon) เครื่องดนตรีคลาริเน็ต (Clarinet) เครื่องดนตรีกลองใหญ่ (Bass Drum) เครื่องดนตรีกลองแตก (snare drum) สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกราช เจริญนิตย์ (2556, น. 69) เรื่อง *บทเพลง ผีกเทคนิคกีตาร์ชั้นสูง* ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเพลงผีกเทคนิคทั้ง 24 บทเหมาะสมกับนักกีตาร์ไทย เป็นบทเพลงแบบผีกหัดที่นักกีตาร์ทุกคนเล่นได้ 2) ทุกบทเพลงแบบผีกหัดคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักความเป็นไปได้ในการเล่นกีตาร์ทุกเทคนิค เสียง และตำแหน่งของการเล่นทุกตัวโน้ต เกิดจากการเล่นทดลองด้วยกีตาร์ก่อนการบันทึกเป็นโน้ตเพลงเสมอ 3) ทุกบทเพลงใช้คีตลักษณ์ทางดนตรีที่รักษาระบวนแบบมาตรฐานสากลและความเป็นดนตรีพื้นเมือง 4) จังหวะและความเร็วในการเล่นอาจจะทำให้เกิดความแตกต่างได้ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้เล่น โดยไม่มีข้อจำกัด 5) ในการประพันธ์แต่ละบทเพลง ผู้ประพันธ์ใช้สถานการณ์เดียวกัน เวลาเดียวกัน เพื่อให้เพลงเสร็จสิ้นในอารมณ์ที่ต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์แนวทางการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกของฟรานซิสโก ทาร์เรกา ทำให้เข้าใจถึงเทคนิคต่างๆ ในการประพันธ์และนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบผีกหัด เทคนิคต่างๆ ที่ใช้สร้างแบบผีกหัดจากการวิเคราะห์บทเพลงคาปริซโซอาราเบ แกรนด์โคตา และแวร์โอชัน ออน เดอะ คาร์นิวัล ออฟ เวนิช สามารถนำไปพัฒนาทักษะทางด้านการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกให้มีศักยภาพขั้นสูงและยังเข้าใจวิธีการบรรเลงเทคนิคต่างๆ ของกีตาร์คลาสสิกได้อย่างดี สามารถบรรเลงโดยการใช้มือซ้ายและมือขวาได้อย่างสมดุล สร้างความแข็งแรงของนิ้วมือซ้ายและยังเข้าใจถึงการเคลื่อนที่ของนิ้วมือซ้ายและมือขวาในตำแหน่งต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชานนท์ สังข์หมีนา (2561, น. ง) เรื่อง *เทคนิคการบรรเลงและการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับกีตาร์คลาสสิกของฮักกี ไอเคิลมานน์ กรณีศึกษา: อัลบั้มอาเซียนกีตาร์* ผลการวิจัยพบว่าลักษณะเฉพาะทางดนตรีของฮักกี ไอเคิลมานน์คือ ใช้ทำนองบทเพลงของภูมิภาคอาเซียนมาเป็นวัตถุดิบสำคัญในการประพันธ์และการเรียบเรียงเสียงประสานให้เป็นแบบฉบับของกีตาร์คลาสสิก ทำนองส่วนมากใช้การพัฒนาแบบซีควีน (Sequene) มีการซ้ำทำนองทุกเพลง ใช้อัตราจังหวะธรรมดา คือ 3/4 และ 4/4 และมีการใช้กลุ่มโน้ต 3 พยางค์ เพื่อเพิ่มสีสันจังหวะของบทเพลง เทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกพบทั้งหมด 11 เทคนิค คือ 1) การติดแบบกริดสาย (Arpeggiation) 2) ฮาร์โมนิกแท้ (Natural Harmonic) 3) สตรัมมิง (Strumming) 4) การกวาดสาย (Rasqueado) 5) โกลป (Golpe) 6) เลกาโต (Legato) 7) การสั่นสาย (Vibrato) 8) โน้ตประดับ (Grace note) 9) เทรโมโล (Tremolo) 10) แฮมเมอร์ออน (Hammer On) และพูลออฟ (Pull off) 11) การเลียนเสียงกลอง เทคนิคที่ใช้มากที่สุดคือ เทคนิคฮาร์โมนิกแท้ (Natural Harmonic) และเทคนิคการกวาดสาย (Rasqueado) ในอัลบั้มอาเซียนกีตาร์นี้ใช้เทคนิคการตั้งสาย 3 แบบ คือ 1) การตั้งสายแบบมาตรฐาน โดยเรียงจากสาย 6 ไปยังสาย 1 คือ E A D G B E 2) การตั้งสายแบบเปิดสาย (Open Tune) ให้เป็นคอร์ด Em คือ E B E G B E และ 3) การตั้งสายแบบปรับลดเสียง (Drop = D) ในสาย 6 ให้เป็น D A D G B E การเรียบเรียงเสียงประสาน พบว่ามีการใช้คอร์ดหลัก I IV V และใช้เทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับกีตาร์ 7 ชนิด คือ 1) การใช้ทำนองหลักกับแนวบรรเลงประกอบ (Melody and Accompaniment) 2) การใช้ทำนองรอง (Counter Melody) 3) การประสานทำนองด้วยขั้นคู่ (Interval Texture) 4) การใช้เบสบรรเลงทำนอง (Bass Line Melody) 5) การใช้โน้ตเสียงค้าง (Pedal Tone) 6) การใช้พื้นผิวแบบการกระจายคอร์ด (Arpeggio Texture) 7) การใช้คอร์ดแบบโครมาติก (Chromatic Harmony) การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับกีตาร์คลาสสิกพบว่าการประสานทำนองด้วยขั้นคู่ (Interval Texture) มากที่สุด และการใช้เบสบรรเลงทำนอง (Bass Line Melody) รองลงมา

แบบฝึกหัดเทคนิคกีตาร์คลาสสิกผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาสร้างเป็นแบบฝึกหัดฝึกทักษะตามกระบวนการ ได้แก่ ความรู้เทคนิคต่างๆ และการสร้างสรรค์แบบฝึกหัด แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพขั้นสูงทางด้านทักษะปฏิบัติ ผู้ฝึกแบบฝึกหัดเทคนิคกีตาร์คลาสสิกสามารถนำความรู้ไปใช้ต่อยอดในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกขั้นสูงได้

รายการอ้างอิง

วรกานต์ แสงสมบูรณ์. (2558). *Francisco Tárrega* by Worakarn Saengsomboon.

สืบค้นจาก <http://www.guitarparadiso.com/article/francisco-tarrega-by-worakarn-saengsomboon/>.

วัชรานนท์ สังข์หมื่นนา. (2561). เทคนิคการบรรเลงและการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับกีตาร์คลาสสิกของฮักกี้ ไอเคิลมานน์ กรณีศึกษา: อัลบั้มอาเชียนกีตาร์ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

เอกราช เจริญนิติย์. (2556). บทเพลงฝึกเทคนิคกีตาร์ขั้นสูง (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.